

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

2020.gada 16.oktobrī

Ventspilī

Nr.149
(protokols Nr.20; 25.§)

Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
pašvaldības SIA „Ventspils tirgus”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Ņemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 100% kapitāla daļu turētāja pašvaldības SIA „Ventspils tirgus” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2015.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Ventspils pilsētas pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas Tirgu savienība”. Rezultātā secināts, ka pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu - Vecpilsētas tirgu un vienlaicīgi nodrošina tādus pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības teritorijas attīstībai. Papildus jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrība savus pakalpojumus sniedz tirgus nepilnības apstākļos. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Atbilstoši likumā „Par pašvaldībām” 15.pantā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību, atbalstot kultūras pieminekļu saglabāšanu, kā arī sekmēt saimniecisko darbību attiecīgā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu un gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.

Minēto pašvaldības funkciju izpildē Ventspils pašvaldībā piedalās arī Kapitālsabiedrība. Tās vispārējais stratēģiskais darbības mērķis izriet no tiesību aktos noteiktajām pašvaldības funkcijām un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un tas ir – sekmēt tradicionālo kultūras vērtību (kultūras mantojuma) saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību, atbalstot kultūras pieminekļu saglabāšanu, kā arī sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā Ventspils administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu un gādāt par attiecīgās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību - saglabājot unikālo kultūrvēsturisko vidi, dot iespēju gan iedzīvotājiem, gan tūristiem Vecpilsētas tirgū vienuviet tik plašā sortimentā iegādāties Latvijas lauksaimniecības, augkopības un amatniecības produkciju, ko piedāvā mājražotāji, zemnieku saimniecības un citas personas.

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības apsaimniekotais Vecpilsētas tirgus ir uzskatāms par stratēģiski nozīmīgu īpašumu pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai kā unikāla pilsētas kultūrvēsturiskā mantojuma daļa.

Pašvaldībai ir svarīgi arī turpmāk saglabāt tirgu kā šo unikālo kultūrvēsturiskā mantojuma daļu gan kā apskates objektu, gan kā funkcionējošu pilsētas sastāvdaļu – saglabājot unikālo kultūrvēsturisko vidi, dot iespēju gan iedzīvotājiem, gan tūristiem Vecpilsētas tirgū vienuviet, tik plašā sortimentā iegādāties Latvijas lauksaimniecības, augkopības un amatniecības produkciju, ko piedāvā mājražotāji, zemnieku saimniecības un citas personas.

Kultūras mantojuma saglabāšana ir viena no pašvaldības stratēģiskām prioritātēm saskaņā ar Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un “Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam” noteikto rīcības virzienu – daudzveidīga, intensīva un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve. Vecpilsētas tirgus atrodas vietā, kurā jau no 17.gadsimta atradies tirgus laukums, Ventspils pirmais rātsnams un citas vēsturiskas ēkas. Vecpilsētas tirgus ir valsts nozīmes aizsargājamā kultūras pieminekļa daļa, kas, piesaistot Eiropas Savienības līdzfinansējumu projekta “Ventspils pilsētas vēsturiskā centra atjaunošana tūrisma attīstībai” ietvaros, tika rekonstruēts tā agrākajā izskatā. Pēc rekonstrukcijas tirgus joprojām turpina kalpot par pasākumu un gadatirgu organizēšanas vietu un vietu ikdienas tirdzniecībai, tādējādi saglabājot savu vēsturisko misiju. Kapitālsabiedrība nodrošina Vecpilsētas tirgus apsaimniekošanu un uzturēšanu atbilstoši minētā projekta un normatīvo aktu prasībām.

Vienlaikus, ievērojot to, ka stratēģiskais īpašums tiek izmantots stratēģiskā pakalpojuma sniegšanā, kas saistīts ar tirdzniecības platformas nodrošināšanu konkrētajā administratīvajā teritorijā esošajiem lauksaimniekiem, mājražotājiem un amatniekiem, jānorāda turpmākais.

Ņemot vērā, Kapitālsabiedrības darbības mērķus, Kapitālsabiedrībai jānodrošina tirgus uzturēšana, apsaimniekošana un jāuztur, kā arī jāattīsta kvalitatīvu pakalpojumu kompleksu, lai nodrošinātu pārtikas un citu iedzīvotājiem nepieciešamo sadzīves preču tirdzniecību ikdienā, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās Vecpilsētas tirgū un Pārventas tirgū (it īpaši veicināt zemnieku saimniecībās saražotās lauksaimniecības produkcijas un iegūto pārstrādes produktu tirdzniecību, ekoloģiskās produkcijas tirdzniecību). Tajā pat laikā jānodrošina tirgotājus ar kvalitatīvām un mūsdienu prasībām atbilstošām tirdzniecības vietām un telpām

un jāpiedāvā inventāra iznomāšanas, produkcijas uzglabāšanas pakalpojumus, lai produkcijas ražotāji un piegādātāji izvēlētos tirgu par savas produkcijas realizācijas vietu, veicinot iepriekš minēto pakalpojumu pieejamību Ventspils iedzīvotājiem. Kapitālsabiedrība tirgū organizē arī ikgadējos gadatirgus un dažādus pasākumus, veidojot tirgu ne tikai kā iepirkšanās vietu, bet arī kā izklaides un tikšanās vietu pilsētas un novada iedzīvotājiem. Kapitālsabiedrība veicina un atbalsta arī citu pilsētas pašvaldības iestāžu un nacionālo biedrību, sabiedrisko organizāciju ieceres tirgus laukumā rīkot dažādus kultūras pasākumus.

Jāņem vērā, ka tirgus ir vienīgā vieta Ventspilī, kur vienuviet tieši no audzētājiem, tik plašā sortimentā iespējams nopirkt pašaudzētu lauksaimniecības produkciju, dārzeņu un puķu stādus, augļu kociņus un ogulājus, meža ogas, sēnes utt. Vecpilsētas tirgus zivju paviljonā pieejams plašs zivju produkcijas klāsts. Kapitālsabiedrības organizētie ikgadējie gadatirgi Vecpilsētas tirgū piesaista Latvijas amatniekus, mājražotājus realizēt savus amatniecības izstrādājumus. Vienmēr ir pastāvējusi sabiedrības interese iepirkties tirgū, kur pieejams tik plašs vietējās produkcijas klāsts. Īpaši sestdienās un gadatirgos tirgū ir daudz apmeklētāju. Vecpilsētas tirgus vasaras sezonā ir ļoti iecienīts arī tūristu vidū. Pilsētu vēsturiskie tirgi ir vieni no galvenajiem tūristu galamērķiem, apmeklējot konkrēto pilsētu.

Nodrošinot tirgošanās iespējas gan ikdienā, gan Kapitālsabiedrības organizētajos gadatirgos, vietējiem lauksaimniekiem un amatniekiem, kā arī mājražotājiem un individuāliem komersantiem tiek sekmēta arī saimnieciskā darbība ne tikai Ventspils pilsētas teritorijā, bet arī Latvijā kopumā, jo daļībai gadatirgos piesakās tirgotāji no visas Latvijas.

Papildus jānorāda, ka Ventspils administratīvajā teritorijā un tuvējā apkārtnē nav pieejamas tirgum līdzīgas tirdzniecības vietas, kur vienuviet iespējams pastāvīgi tik plašā apmērā nodrošināt vietējās produkcijas tirdzniecību tieši no produkcijas audzētājiem un amatniekiem. Bez ievērības nav atstājams arī tas, ka privātā sektora komersanti ilgtermiņā tirgus pakalpojumus pilsētā nenodrošina un nav par to izrādījuši interesi, jo tirgus infrastruktūras izveidei ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi. Atbilstoši secināms, ka Kapitālsabiedrība darbojas tirgus nepilnības apstākļos, kur tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā. Viena laikus, vērtējot iespēju atteikties no pašvaldības līdzdalības tirgus darbības jomā vai nodot Kapitālsabiedrības funkcijas citam pakalpojumu sniedzējam, pastāvētu risks par negatīvu ietekmi uz šīs jomas attīstību pilsētā, tirgus pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tirgotājiem, kā arī unikālās kultūrvēsturiskās vides saglabāšanu. No iepriekš minētā secināms, ka tieši stratēģiskā īpašuma izmantošana stratēģisko pakalpojumu sniegšanai ir efektīvākais veids kā nodrošināt tirdzniecības platformu vietējās produkcijas (tajā skaitā mājražotāju, amatnieku un lauksaimnieku) izplatīšanai tirgus nepilnības apstākļos.

Savu viedokli par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā un ietekmi uz konkurenci Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā sniegusi arī Konkurences padome, kas informējusi, ka Konkurences padomei nav iebildumu pret pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā. Konkurences padome secinājusi, ka konkrētajā administratīvajā teritorijā telpu un cita veida nekustamo īpašumu iznomāšanas tirgū nav atbilstoša piedāvājuma, piedāvājot izīrēšanai vietas un sniedzot citus saistītus pakalpojumus lauksaimniecības, augkopības un amatniecības produkcijas ražotājiem un citiem maziem uzņēmējiem tieši tradicionālajos tirgos, lai arī acīmredzami pastāv pieprasījums. Un tik tālu, cik Kapitālsabiedrība pati neiesaistās tirdzniecībā, bet nodrošina platformu tirdzniecībai minētām uzņēmēju grupām, Konkurences padome nesaskata pamatu iebilst. Atbilstoši Konkurences padomes viedoklim, pastāv pamats secināt, ka Kapitālsabiedrība, sniedzot tādas pakalpojumus kā - tirdzniecības platformas nodrošināšana lauksaimniekiem un amatniekiem - darbojas tirgus nepilnības apstākļos. Savu viedokli ir sniegusi arī biedrība "Latvijas Tirgu savienība", kuras ieskatā pašvaldībām ir būtiski saglabāt tirgus teritoriju pārvaldības funkcijas, lai saglabātu tirgu unikalitāti un vienlīdzīgas iespējas Latvijas zemniekiem, mājražotājiem un amatniekiem realizēt savu produkciju, nezaudējot konkurētspēju.

Nemot vērā augstāk minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Ventspils pilsētas domes Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas 2020.gada 2.jūlija ieteikumu, Likumības komisijas 2020.gada 8.oktobra ieteikumu un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2020.gada 15.oktobra atzinumu,

**Ventspils pilsētas dome
nolemj:**

Saglabāt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību pašvaldības SIA „Ventspils tirgus”, izpildoties Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktā minētajiem priekšnosacījumiem.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
infrastruktūras jautājumos

J.Vītoliņš